

(Continuare din pag. 3: Bo Lundgren.)

Și de fapt, ar trebui să avem reducere de impozit pentru copii, în schimb. Pentru toți. Pentru că povara de întreținere are de-a face cu copiii.

S.C.: Nu face parte din tradiția gândirii social-democrate, ca nu cumva copiii care provin din familii sărace să se simtă că provin din familii sărace și atunci să primească toți la fel ca să nu existe diferențe între copii?

B.L.: De loc, în cazul acesta nu are nimic de-a face cu așa ceva, ci, pur și simplu, ajutorul pentru copii este un fel de a egaliza nivelul între cei ce au copii și cei ce nu au copii, indiferent de venit.

S.C.: Unii sociologi susțin că Suedia trebuie să-și mărească numărul populației pentru a putea concura cu alte țări europene. Ei au calculat că Suedia ar trebui să aibe în jur de 20-25 milioane de locuitori, iar aceasta nu este posibil să se realizeze altfel decât prin a majora imigrarea. Cum vezi tu acest lucru?

B.L.: Cred că chiar așa se va putea întâmpla. Noi am fost dependenți mai înainte de forță de muncă - persoane care au venit în Suedia atât din Polonia cât și din fosta Iugoslavie. Dar ceea ce cred eu că trebuie să facem mai înainte de toate în Suedia, este să avem grije de resursele pe care le avem de fapt sub formă de sute de mii de oameni care au rămas în afara pieței muncii. Și mulți dintre aceștia sunt imigranți care au venit ca refugiați din diferite părți ale Europei. Noi avem un mare potențial de oameni care se pot descurca. Mai înainte de toate trebuie să avem grije ca să nu-i abandonăm pe cei care au venit în Suedia, așa cum am făcut atât de mulți ani până acum.

S.C.: Se obișnuiește să se vorbească despre imigranți ca o noțiune generală, dar în această noțiune se încadrează diferite categorii: locuitori care au devenit cetățeni suedezi și constituie minorități etnice, imigranți care au aprobat permanentă de ședere și de lucru dar care sunt cetățenii altei țări, și solicitanții de azil politic. Ce drepturi și datorii ar trebui să aibe aceste categorii diferite?

B.L.: Cel care locuiește și activează în Suedia trebuie de fapt să aibe în principiu toate drepturile ca și cel care este născut în Suedia și locuiește și este activ în Suedia. Singura diferență fundamentală pe care o consider eu ca să existe este aceea care se referă, înainte de a fi cetățean suedez, la serviciul militar obligatoriu și dreptul de vot la alegerile naționale, și anume ca în cazurile acestea să se îndeplinească condiția de a avea cetățenia suedeză. Altfel, consider că trebuie să aibe aceleași drepturi. În ceea ce privește solicitanții de azil politic, este clar că până când au primit aprobare de ședere ei se află într-o perioadă în care natural că trebuie să aibe o existență bună și drepturi, dar este clar că este vorba despre alt fel de drepturi decât atunci când ai aprobare de ședere în țară și un loc de muncă și tot ce decurge din aceasta.

S.C.: Consideri că predarea în școală a limbii materne este necesară pentru ca persoanele cu antecedentă ca imigranți să-și poată păstra identitatea?

B.L.: Mai înainte de toate, consider că predarea în școală a limbii materne este importantă pentru copii ca să poată să învețe suedeza. Ca să poți învăța suedeza, trebuie să ai o bază în cunoașterea propriei limbi și a gramaticii proprii. Dacă nu ai această bază, lucrul acesta influențează asupra învățării limbii suedeze.

Altfel, consider că este foarte important dacă poți să-ți păstrezi identitatea culturală și să simți că o poți aduce cu tine cu mândrie în Suedia. Acest lucru este ceva ce poate să ne aducă și nouă celorlalți ceva pozitiv. Dar foarte mult în acest sens depinde de individul însuși. Dacă nu ești dependent de învățarea în continuare a limbii materne, atunci consider că

acest lucru își are locul în afara cadrului școlii.

S.C.: Multe studii arată că imigranți cu studii superioare sunt discriminați pe piața muncii. Ei nu primesc o muncă corespunzătoare pregătirii lor, chiar dacă și-au făcut studiile în Suedia. Ce se gândesc moderatii să facă pentru a ajuta aceste categorii?

B.L.: La aceasta sunt multe motive. Pot fi, de exemplu, motive legate de dificultățile în ceea ce privește stăpânirea limbii suedeze. Chiar dacă pregătirea profesională este bună, sunt poate totuși greuțai la folosirea limbii pentru a comunica cu alții. Iar atunci când trebuie ales între mai mulți solicitanți de muncă, poate că alegerea se face în favoarea cuiva cu care este mai ușor de comunicat. Aceasta duce la concluzia că lucrul cel mai important este ca toți cei care vin ca imigranți în Suedia să capete cât se poate de repede cunoștințe bune de suedeză, ca să poată comunica fără obstacole. - acesta este primul val care trebuie forțat. Pe urmă, mai este un alt val, care este mai invizibil, și anume teama de necunoscut, ceea ce face ca mai degrabă să alegi ceea ce este tradițional. În Suedia trebuie să învățăm ca să apreciem calitățile fiecărui om în parte. Aceasta este puțin o chestiune care ține de natura umană. Așadar, mai înainte de toate cred că trebuie ca să avem grije ca oamenii să-și procure și să primească cunoștințe bune de limba suedeză.

S.C.: Dacă o persoană a studiat la nivel superior 4-5 ani în Suedia, a absolvit toate cursurile, asta înseamnă că s-a descurcat cu limba, nu? Cât de mult trebuie să cunoști de fapt suedeza? Care este limita?

B.L.: Este greu de spus. Dacă îmi permiți să îndrăznesc, tu vorbești suedeza într-un mod remarcabil, deși ai un anumit accent străin. Eu vorbesc dialectul din Skåne. Stenografele de aici din Parlament spuneau, când eram nou în Parlament și vorbeam și mai puternic dialectul din Skåne: "Nu vorbi așa de repede, căci pierdem unele cuvinte!", tocmai pentru că eu vorbeam în dialect. Așa că nu este vorba să nu ai accent străin, sau să vorbești într-un dialect, sau ceva asemănător. Nu vreau să spun că acesta trebuie să fie un motiv, dar mă gândesc că se poate întâmpla ca, chiar dacă ai studiat o materie în Suedia, una este să studiezi în suedeză și altceva este să folosești suedeza pentru a comunica.

Și aceasta poate însemna că poate că mai este o punte de trecut care trebuie întărită și mai mult. Singurul lucru pe care pot să-l fac este să constat că acesta poate fi un motiv pentru cineva ca să spună: "Eu aleg pe un altul în schimb". Dar, deoarece ne aflăm într-o perioadă în care ducem lipsă de forță de muncă, trebuie să avem grije să găsim pentru fiecare individ, să judecăm dacă nu există ceva la un individ care are o altă pregătire decât cea tradițională a unui suedez născut și crescut în Suedia care se poate îndrepta sau modifica ca să-i fie mai ușor să concureze pe piața muncii. Lucrul acesta trebuie să fie adaptat la individ. Poate fi vorba despre limbă - eu cred că acesta este valul cel mai important, poate fi vorba despre altceva, ce pot să știu.

S.C.: La sfârșitul anilor '60 s-a intrudus în Suedia adresarea cu "tu". Aș vrea să te întreb: Cum reacționezi dacă cineva ca mine, sau persoane mai tinere (eu sunt mult mai în vârstă decât tine), vine și îți spune "tu"? Consideri că este ceva normal?

B.L.: Consider că este cât se poate de perfect! Eu reacționez negativ mai degrabă dacă cineva îmi spune "dumneavoastră", atunci mi se pare că este ceva de modă veche. Îmi amintesc că eram odată în interes privat la Vaxholm, ca să mă uit la împrejurimi. Am intrat undeva ca să beau cafea. Acolo erau un vas cu zahăr și unul cu sare, și din greșeală am pus sare în cafea. Când m-am dus cu cafeaua ca s-o schimb, mi-a spus o fată de circa 18-19 ani: "Venii aici, unchiu! are sare în cafea". Acesta consider că a fost cel mai groznic lucru.

S.C.: Aș vrea să te întreb acum: Ce știi tu despre România?

B.L.: Ce știi eu despre România? Ei bine, deoarece sunt interesat de educație fizică, știu că există gimnaști buni, nu mai puțin mica Nadia Ciomănescu... cum se pronunță exact, nu știu. În rest, România este pentru mine o țară cu o capitală care este un oraș continental european vechi și frumos, o țară care, din păcate, a fost oprită de comunism timp de mulți ani. România este pentru mine o țară agricolă, o țară cu producție de vin, ale cărei vinuri bune noi nu le cunoaștem, din păcate - Bulgaria i-a fost mai ușor să exporte decât României, dintr-un motiv oarecare; cu relații apropiate cu Ungaria, cu care are unele probleme de graniță și cu unele probleme cu minoritățile naționale care sunt evidente. Dar o țară care, dacă nu ar fi trăit după Cortina de Fier, ar fi fost mai dezvoltată.

S.C.: Te-au influențat în vreun fel filmele arătate de televiziunea suedeză despre România, despre copiii handicapați și despre copiii de pe stradă?

B.L.: Este clar că m-au influențat. Am și eu un fiu care provine din Estonia. Nu vreau să fac vre-o comparație între diferite țări, dar este clar că situația mă influențează. Aceasta arată tocmai eșecul comunismului și socialismului. Imaginile în care vezi luxul care era la vechiul regim - pantofii și altele de care se ocupa doamna Ceaușescu pe vremea aceea - când știm în ce mizerie trăiau atât de mulți oameni, sunt precis exemple la ce poate să ducă socialismul și comunismul.

S.C.: Ce relații au moderatii cu partide corespunzătoare din România?

B.L.: După câte știu, azi nu avem nici un contact cu vre-un partid direct. Nu există nici un partid românesc care să fie membru în Partidul Popular European. Dar avem în același timp contacte prin Fundația Jarl Hjalmarsson, așa că încercăm să creem și să clădim contacte.

S.C.: România aspiră să intre în Uniunea Europeană și în NATO. Va ajuta partidul vostru România să devină membră?

B.L.: Da! Ideea de bază a Uniunii Europene este ca toate țările europene care o doresc să poată deveni membre ale acesteia. Consider că este excelent că România participă la tratative pentru a deveni membră în Uniunea Europeană. Urmează să vedem în ce ritm și ordine merg acestea. Este clar că noi o vom sprijini.

S.C.: Ce altceva ai vrea să spui cititorilor mei?

B.L.: Eu sunt din Skåne. Am trăit așa de aproape de Europa împărțită! Între Germania de Est și cea de Vest, imediat la sud de Marea Baltică, s-a aflat Cortina de Fier! Consider că prăbușirea Cortinei de Fier este un lucru fascinant, cu toate greuțaiile care apar atunci când un sistem se prăbușește și în schimb apare altceva. Dar ceea ce văd înaintea mea este vechea Europă Centrală, care pe vremuri a fost nucleul artei, științei și dezvoltării în multe domenii, ale cărei țări se dezvoltă în mod succesiv și se ridică din dictatura care li se suprapusese. Mă gândesc peste douăzeci de ani, când fiul meu va avea 23 de ani, că el va putea călători peste tot. Cum va arăta Bucureștiul atunci? Ce plăcut va fi să poată studia în Bulgaria, să bea bere în Praga, ș.a.m.d. - este ceva fantastic! Atunci când mă duc în Țările Baltice, și-i văd că sunt liberi, că se dezvoltă, că se întâmplă ceva nou - în ciuda greuțaiilor ce există, mă bucur. Sper că atât românii din România cât și românii din Suedia simt același lucru, anume că ceea ce se întâmplă acum în Europa este un lucru foarte bun pentru omenire, pentru europeni.

S.C.: Dacă românii te-ar invita să faci o vizită în România, ai accepta?

B.L.: Este clar că așa accepta! ◆